

Kısa Bilimsel Çalışma / Short Communication

Bir köpekte yalancı erkek hermafroditizm olgusu

Ayhan BAŞTAN¹, Örsan GÜNGÖR², Yunus ÇETİN³

¹Ankara Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı, Ankara; ²Kafkas Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı, Kars; ³Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı, Van

Özet: Bu gözlemin materyalini, sahibi tarafından, vulva dudakları arasından dışarıya çıkıntı yapan bir kitlenin görülmesi şikayetiyle Ankara Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı kliniğine getirilen 6 aylık boxer ırkı bir köpek oluşturdu. Yapılan klinik ve histolojik muayenelere göre olgunun, köpeklerde nadir görülen yalancı erkek hermafroditizm olduğu anlaşıldı.

Anahtar kelimeler: Köpek, yalancı erkek hermafroditizm

Male pseudohermaphroditism in a dog

Summary: The material of case report was a 6-month-old boxer, which brought to The Clinic of Obstetrics and Gynecology Department, Faculty of Veterinary Medicine, Ankara University, after the owner observed a mass protruding between the vulvar lips. This case was diagnosed male pseudohermaphroditism which rarely observed in dogs, after the clinical and histological examination.

Key words: Dog, male pseudohermaphroditism

Aynı bireyde, hem dişi hem de erkek üreme organlarının ya da bunların kombine şekillerinin bulunmasına hermafroditizm adı verilir (5). Bu durum seksüel gelişim sırasında şekillenen anomaliler sonucu oluşur (4). Gerçek hermafroditlerde hem ovaryum hem de testis dokusu bulunur; aynı gonadın kombine (ovotestis) olması yanında ayrı gonadların farklı cinsiyette olması da mümkündür (2). Gonadlar ve aksesör genital organlar farklı cinsiyetleri gösteriyorsa, yalancı hermafroditizmden söz edilir (1). Bunlardan, yalancı erkek hermafroditizmde testisler ve dişi genital organları bulunurken; yalancı dişi hermafroditizmde ovaryumlar ve erkek genital organlar bulunur (1,3).

Bu gözleminde, boxer ırkı bir köpekte, köpeklerde nadir olarak görülen hermafroditizm olgusunun klinik olarak değerlendirilmesi amaçlandı.

Olguyu, vulva dudakları arasından dışarıya çıkıntı yapan, kırmızı bir kitlenin varlığı şikayeti ile getirilen, 6 aylık boxer ırkı bir köpek oluşturdu. Klinik muayenede, klitoris hipertrofisi tanısı konuldu ve köpekte klitoridektomi ile ovariohisterektomi yapıldı. Laparotomi sırasında uterusda herhangi bir anormallik saptanmaz iken, gonadların morfolojik görünümünün testise benzediği görüldü. Histoloji Anabilim Dalında yapılan incelemede, gonadların testis olduğu saptandı.

Gerçek hermafroditlerde hem ovaryum hem de testis dokusu bulunmaktadır (4). Bu olgu, ovaryum ve testis dokusu bir arada bulunmadığından gerçek hermafroditizm olarak değerlendirilmemektedir. Uterus, serviks, vagina ve vulva gibi dişi aksesör organlar normal yapıda iken, gonadların testis olması nedeni ile, boxer ırkı bu köpeğin yalancı erkek hermafrodit olduğuna karar verilmiştir.

Kaynaklar

1. **Feldman EC** (1996): *Canine and Feline Endocrinology and Reproduction*. WB Saunders Company, Philadelphia.
2. **Fitzgerald AL, Murphy DA** (1990): *Bilateral ovotestes in an intersex, mixed breed dog*. Lab Anim Sci, **40**, 647-650.
3. **Johnston SD, Kustritz MVR, Olson PNS** (2001): *Canine and Feline Theriogenology*. WB Saunders Company, Philadelphia.
4. **Selden JR, Moorhead PS, Koo GC, Wachtel SS, Haskins ME, Patterson DF** (1984): *Inherited XX sex reversal in the cocker spaniel dog*. Hum Genet, **67**, 62-69.
5. **Sommer MM, Meyers-Wallen VN** (1991): *XX true hermaphroditism in a dog*. J Am Vet Med Assoc, **198**, 435-438.

Geliş tarihi: 19.09.2002 / Kabul tarihi: 14.11.2002

Yazışma adresi:

Doç. Dr. Ayhan Baştan
Ankara Üniversitesi, Veteriner Fakültesi,
Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı,
06110 Dışkapı/Ankara
e-mail: bastan@veterinary.ankara.edu.tr